

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **V. B.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2019, čj. OAM-424/ZA-ZA11-VL16-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2019, čj. 1 Az 58/2019-28,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce **se z a m í t á .**
- II. Návrh žalobce na ustanovení tlumočníka **se z a m í t á .**
- III. Kasační stížnost **se z a m í t á .**

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu k městskému soudu. Spolu s žalobou podal návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů a rovněž požádal o ustanovení tlumočníka.

[2] Městský soud vyzval žalobce k vyplnění formuláře o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Žalobce sdělil, že nemá žádné příjmy ze zaměstnání či dohod konaných mimo pracovní poměr. Vzhledem k tomu, že žalobce bydlí na soukromé adrese,

byl následně městským soudem vyzván, aby sdělil, v jaké výši platí poplatky spojené s užíváním bytu a z jakých příjmů hradí potřeby spojené se stravováním, bydlením a dopravou. Na tuto výzvu žalobce uvedl, že si dovezl z Ukrajiny cca 3 000 eur ze svých úspor na pobyt v ČR.

[3] Městský soud následně v záhlaví označeným usnesením zamítl žalobcův návrh na ustanovení zástupce. Uvedl, že žalobce nedoložil věrohodně své majetkové poměry, nekonkretizoval, v jaké výši platí poplatky spojené s bydlením na soukromé adrese, pouze uvedl, že si dovezl peníze z Ukrajiny. S ohledem na to, že stěžovatel přicestoval do ČR dne 18. 2. 2019, dospěl městský soud k závěru, že částka, kterou stěžovatel městskému soudu uvedl, mu nemůže stačit na pokrytí jeho potřeb a musí mít jiné příjmy, které nesdělil. Pokud žalobce nesdělil městskému soudu i přes řádnou výzvu hodnověrné informace o svých majetkových poměrech, nebylo možné dovodit, že jsou u něj splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení zástupce dle § 35 odst. 10 s. ř. s.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost. Uvedl, že městský soud zamítl jeho návrh na základě skutečnosti, že si dovezl do ČR dne 18. 2. 2019 částku 3 000 eur. Dále konstatoval, že v ČR nemohl pracovat, neboť mu v tom bránily zákonné překážky, a teď si nemůže najít práci. Bydlí na soukromé adrese. Za dobu od příjezdu do ČR všechny peníze utratil. Odkázal na čl. 36 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 a 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ústavní soud vytvořil doktrínu, dle které právo na spravedlivý proces v sobě obsahuje i právo na obhajobu a tlumočníka. Současně navrhl, aby mu byl ustanoven zástupce z řad advokátů, aby doplnil jeho kasační stížnost, a rovněž požádal o ustanovení tlumočníka. Navrhl, aby NSS napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný uvedl, že posouzení důvodnosti kasační stížnosti ponechává na NSS, neboť se jedná o vyřešení procesní otázky.

[6] NSS konstatuje, že stěžovatel podal kasační stížnost proti procesnímu rozhodnutí. Podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí městského soudu (s výjimkou procesního rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě končí) nevzniká stěžovateli povinnost být zastoupen advokátem (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce je nepochybně takovým procesním rozhodnutím. Přestože zastoupení není ve věci povinné, stěžovatel o ustanovení zástupce požádal. Kasační stížnost má základní požadované náležitosti a je zřejmé, čeho se jí stěžovatel domáhá. Zároveň se nejedná o posouzení složitých otázek, které by k náležité ochraně práv navrhovatele vyžadovaly kvalifikovanou právní pomoc ustanoveného advokáta. Proto NSS návrh stěžovatele na ustanovení zástupce zamítl.

[7] NSS rovněž zamítl návrh stěžovatele na ustanovení tlumočníka. Tlumočník je určen především pro ústní úkony soudu (jednání). V tomto řízení o kasační stížnosti neprobíhá jednání, NSS rozhoduje pouze na základě obsahu spisu (srov. v této souvislosti stanovisko pléna Ústavního soudu Pl. ÚS-st. 20/05 z 25. 10. 2005, ST 20/39 SbNU 487, k interpretaci čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle něž základní právo na tlumočníka nedopadá na písemný styk soudu s účastníky řízení; viz rovněž rozsudek NSS

pokračování

ze dne 26. 7. 2017, čj. 6 As 228/2017-9). Vzhledem k tomu, že se nejedná o řešení složité právní otázky a stěžovatel svá podání činil v českém jazyce a na výzvy městského soudu reagoval, neshledal NSS důvod pro to, aby byl stěžovateli v řízení o kasační stížnosti, které je vedeno písemně, podle § 18 odst. 2 s. ř. s. ustanoven tlumočník (srov. také rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2003, čj. 6 Azs 10/2003-37, č. 120/2004 Sb. NSS).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. platí, že *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[10] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.*

[11] Účastníkovi lze k jeho žádosti přiznat osvobození od soudních poplatků tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) účastník doloží, že nemá dostatečné prostředky, a 2) jeho návrh není zjevně neúspěšný. Přiznat osvobození od soudního poplatku zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody.

[12] Je povinností navrhovatele, aby soudu dostatečně konkrétně popsal své osobní, majetkové a výdělkové poměry a současně projevil zákonem požadovanou aktivitu a předložil doklady prokazující jeho nemajetnost. Nesplní-li tuto povinnost, soud jeho poměry z úřední povinnosti nezjišťuje (např. rozsudek NSS ze dne 8. 7. 2011, čj. 3 Ads 80/2011-122, nebo ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS). Možnost vyhovění žádosti pak vylučuje nevěrohodnost nebo neúplnost tvrzení účastníka ohledně existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků (např. rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2009, čj. 1 As 39/2009-88, č. 1962/2010 Sb. NSS).

[13] Rozšířený senát NSS ve svém usnesení č. 2163/2011 Sb. NSS upozornil na to, že pokud jsou informace o majetkových poměrech zjevně neúplné a není jasné, z čeho účastník řízení hradí své životní potřeby, měl by soud zvážit možnost vyzvat účastníka k doplnění potřebných údajů. V rozsudku ze dne 24. 9. 2008, čj. 1 As 63/2008-34, NSS dovodil, že pokud z předložených důkazů nebylo možné dostatečně posoudit účastníkovy majetkové a sociální poměry a ověřit si jeho tvrzení, má ho soud poučit, jak může svá tvrzení prokázat, aby v řízení neutrpěl újmu.

[14] V projednávané věci postupoval městský soud v souladu s touto judikaturou. Bylo na stěžovateli, aby dostatečně tvrdil a prokázal své osobní, majetkové a výdělkové poměry. Vzhledem k tomu, že jeho tvrzení byla neúplná, vyzval ho městský soud přípisem ze dne 21. 11. 2019 k upřesnění a doplnění tvrzení o jeho poměrech. Na tuto výzvu stěžovatel reagoval sdělením, že si do ČR přivezl 3 000 eur. Stěžovatelova tvrzení byla neúplná (bylo zjevné, že uvedená částka nemůže na pokrytí jeho potřeb stačit), a pokud i

přes výzvu městského soudu svá tvrzení nedoplnil, městský soud správně jeho návrh zamítl, neboť stěžovatel nesplnil podmínky pro ustanovení zástupce dle § 35 odst. 10 s. ř. s. NSS poznamenává, že důvodem pro zamítnutí stěžovatelova návrhu nebyla skutečnost, že si stěžovatel dovezl z Ukrajiny určitý finanční obnos. Důvodem bylo to, že jeho tvrzení byla neúplná, a ve výsledku tedy i nevěrohodná.

[15] Z výše uvedených důvodů NSS v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl.

[16] O náhradě nákladů řízení NSS nerozhodoval, jelikož o nich přísluší rozhodnout městskému soudu podle výsledku řízení ve věci samé v rozhodnutí, jímž se toto řízení končí (§ 61 odst. 1 s. ř. s.).

[17] Závěrem NSS připomíná, že v dalším řízení rozhodne městský soud také o žádosti stěžovatele o ustanovení tlumočnicka obsažené v žalobě.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. května 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu